

BESLUIT.

Als wij aan het einde van deze taak nog eenmaal, in zeer vluchtige omtrekken, de meest belangrijke feiten uit de geschiedenis der vaderlandsche pharmacie in onze gedachten terugroepen, dan kan de indruk ons niet ontgaan, dat ook hier, gelijk op elk gebied van het menschelijke weten en kunnen, uit den meest onvolmaakten toestand, kennis en wetenschap beide zich allengs hebben ontwikkeld, naarmate overlevering en bijgeloof weken voor de allengs dringender eischen van onderzoek en ervaring. Maar dan ontgaat het ons ook niet, dat, gelijk in geheel Europa, ook in ons vaderland de pharmacie een harden strijd voor haar bestaan heeft moeten strijden.

Aanvankelijk met de geneeskunst als het ware onafscheidelijk verbonden, vorderde hare uitoefening, bij het steeds zich uitbreidende aantal geneesmiddelen en bij de stijgende eischen voor een betere bereiding van deze, den arbeid en de toewijding van uitsluitend zich daaraan wijdende, ofschoon weinig gewaardeerde krachten.

Zoo kwam eindelijk de artsnijbereidkunst tot een zelfstandig bestaan. Van nu af voerde de bewerking der ruwe geneesmiddelen, door wettelijk ingevoerde voorschriften aan vaste regelen gebonden, hoe langer hoe meer tot betere en meer rationeele praeparaten, naar mate de samenstelling en de aard der grondstoffen beter gekend werden.

Plantentuinen, kabinetten en pharmaceutische laboratoria, voerden die kennis in ruime banen, en toen de scheikunde, in haren schoot gevoed en opgeleid, haar helder licht deed schijnen, kreeg ook de pharmacie allengs meer een wetenschappelijk karakter, en werden den geneesheer zijn onmisbare wapenen, in allengs meer werkzame en in steeds doelmatiger vormen, ter beschikking gesteld. Het pharmaceutische laboratorium zagen wij, in het eerste gedeelte onzer eeuw, in bloei en aanzien. Wat een verdienstelijke mannen hebben dáár niet gewerkt op de meest vruchtbare wijze? Dáár heeft de toepassing der scheikunde de gedachten geleid naar de schoonste ontdekkingen.

Eindelijk zien wij in onze dagen de pharmacie tot eene wetenschap verheven en haar meesters en kweekelingen meer en meer gewaardeerd.

Aan de vaderlandsche Universiteiten zijn nu leerstoelen voor hare beoefening opgericht en de grenzen van haar weten en kunnen breiden zich voortdurend uit.

Hare kennis ontleent zij thans aan het gansche gebied der natuurwetenschappen, en van die alle vraagt zij de toepassing bij de onderscheiding en het onderzoek der geneesmiddelen, welker afkomst en aard, bestanddeelen en krachten, onderlinge verhouding en

voor haar doel meest geschikte bewerking, zij al beter en beter tracht te kennen en te doorgronden. Bovendien is aan die wetenschappelijke en praktische ervaring ook nog het physische en chemische onderzoek van levensmiddelen en de toxicologie toegevoegd, zoodat de Nederlandsche apotheker van onzen tijd volkomen in staat kan geacht worden, om in breede richting het maatschappelijk belang te dienen, en tevens den geneesheer voor te lichten bij tal van vraagstukken, die zich aan het ziekbed voordoen en voor welke oplossing aan laatstgenoemden tijd en gelegenheid ontbreken.

Wat zal de toekomst brengen?

Zal de stijd om het bestaan hare leden prikkelen tot voortdurende krachtsinspanning, tot rusteloozen vooruitgang?

Zullen de pharmaceutische laboratoria tot nieuwen bloei geraken door vruchtbare onderzoekingen en beteekenende ontdekkingen?

Zullen de vaderlandsche apothekers in toenemende mate medewerken aan de heerlijke taak van onzen tijd, om de gezondheid en het leven der burgers ook te beschermen tegen ziekten?

Jeugdige pharmaceuten van Nederland, het antwoord op deze vragen wordt, in den besten zin, van u verwacht!

